

Naš list

Poštnina plačana v gotovini

Številka 3. Marec. Letnik osmi. Za leto 1937.

Glasilo za kamniški okraj. Izdaja Misijonišče v Grobljah. Urejuje in zastopa izdajatelja Jože Godina, Domžale - Groblje. Tiska Misijonska tiskarna (za tiskarno Jože Godina). — Izhaja mesečno. Posamezna številka stane 1.— Din. Letna naročnina 12.— Din. Cena inseratov po dogovoru.

Vojska!

Povelje za mobilizacijo je že dano!
Trobentači trobijo alarm!

Vojaki se oblačijo, težke podkovane čevlje, sivo nepremočljivo obleko, pašejo si sablje...

Trobentaci venomer: alarm. Bobni ropočejo, trdi koraki podkovanih čevljev odmevajo... Vse v orožju stoji, vse v sedlu sedi, povsod navdušenje...

Le nekaj zaspanih obrazov je nejevoljnih in godrnjajo napol glasno: Čemu ta ropot, čemu ta glasnost, čemu to vrvenje?! Nikar ne motite ljudi pri prijetnem počitku! Ves čas tak svet božji mir, sedaj pa s škornji skozi parketirano sobo! Več modrosti! Vsaj gumijaste podplate! In galoše pred vratmi! Za božjo voljo, tak po tihem vendar, ljudje niso vajeni trdih korakov. Ljudje hočejo mir, mir in samo mir.

Toda vi trobentači le še: alarm!

Vojaki v orožje! Mi ne poslušamo lenuhov in dremavcev. Mi slišimo samo poveljnika, poznamo samo disciplino, ravnamo po pokorščini. Poveljnik pravi, da je domovina v nevarnosti. On že ve, on več ve nego »nespočiti« lenuhi. V vojski nam je on vse, dremavec nič. Da, modrost! Modrost nad vse, zato pa disciplina, zato pokorščina poveljniku, ki je moder, zato orožje, zato alarm!

Sloveči pisatelj knjige »O grehih naših staršev« (Emil Fiedler) pravi, da je Cerkev bila v zadnjih stoletjih samo v obrambi proti napadom, ki so jih povzročili sovražniki. Vedno in vedno sama defenziva, samo bramba. To je imelo za posledico, da se je vse naše duhovno vojskovanje (vojskujoča se Cerkev!) izoblikovalo v smeri obrambe: društva za obrambo vere, govori in pridige za obrambo vere, listi za obrambo vere in Cerkve. Papež Pij XI. je prelomil s to preteklostjo in je

ZAPOVEDAL NAPAD!

Napad na celi črti! Premišljen, dobro pripravljen napad: tam, kjer je sovražnik najmočnejši in tam, kjer je najslabši. To je Katoliška akcija.

Katoliška akcija ni obrambna organizacija, ona ne brani Cerkve, ona napada za Cerkev. osvaja zanj nove pokrajine, nove ljudi. Katoliška akcija je ofenziva.

Mi hočemo vojno, mi hočemo Kristusov meč, da si priborimo Kristusu mir!

Beseda o delu

Ogrski grof Štefan Szechny je dal od sebe tole ne prazno besedo: »Prava moč vsakega naroda se kaže v številu učenih glav... Ne obširna polja, ne gore ne rudnine: vse to ni nič, če ni tistega, ki bi s svojim znanjem znal te reči uporabljati.«

Vem, da bo marsikdo med vami zmajal z glavo, ko bo bral tole besedo. Saj je med nami še mnogo takih, ki vidijo v naših šolah samo vadnico za postopanje in lenarjenje. »Delali naj bi, delali, takile hlapi in dekle, pa se dan za dnevom vlačijo v šolo in Bogu čas kradejo,« se huduje nekateri oče, ko gleda tri- in štirinajstletne junake stopati proti šoli ali iz šole. »Fant, to me zapomni, delo te bo redilo in ti bo dalo zaslužka, to, kar je v knjigah, je le mlatva prazne slame.« To je še vedno mnenje mnogih v Izraelu, recimo: mnogih članov našega naroda.

In če se tudi vsemu svetu zamerim, moram reči, da te besede, na žalost, niso resnične. In da bodo preje Sava in Bistrica in še druge slovenske reke tekle nazaj, preden bodo resnične takele in podobne trditve.

Ali ne tožimo tolikokrat, da imajo med nami vse boljše službe sami tujci? Pa tudi če naš človek pride v tujino, sta tam njegov delež navadno le kramp in lopata. Kje bo vzrok temu? Največkrat ravno v pomanjkanju šolske izobrazbe. Življenje nas uči, da je danes za vsako, nazadnje že kar malenkostno službo potrebna vsaj vsa osnovna šola. Potrebna ne samo zato, da službo in delo dobiš, ampak tudi zato, da si v svoji službi mož na svojem mestu. Zakaj bi naš človek radi pomanjkanja šole samo životaril, zakaj bi se ne povzpел višje!

Šola je podlaga napredku. Konec šolske izobrazbe ni nobena pika za konec tvojega napredka, ampak samo podlaga, na kateri moreš stavbo svoje izobrazbe zidati še naprej. Kdor ne napreduje, nazaduje.

Na misel mi prihaja mož, obrtnik. Zahtevali so od njega naj naredi zahtevano delo po predloženem vzorcu. Pa ni hotel dela prevzeti, ni hotel zaslužiti... Izgovor za njegov »nočem« pa se je glasil: »Takah del se jaz nisem učil.« Pa jo imaš! Se nisem učil! Ali ni tvoja dolžnost, da se v vsem,

kar zahtevata tvoj stan in poklic od tebe, vedno izpopolnjuješ in napreduješ?

Druga naša napaka — šibali so jo že večji možje nego jaz — je pa ta, da se vsakdo, ki je pogledal vsaj v par razredov kakšne meščanske ali srednje šole, sramuje vsakega ročnega dela. Na kmete: ne — v delavnico: ne — v tovarno: ne — pač v pisarno, kajpada! Samo za takozvano lahko delo bi živel in bi si ga želel, vsako drugo telesno delo je pa neprimerno za njegovo izobrazbo, je pretežko, je umazano.

Ni samo tjavendan vržena beseda, globoko resnična je in zajeta iz življenja, kar je Lojze iz Brnika zapisal o nekem sedaj že v Bogu počivajočem možu: »Delo mu je bilo kakor služba božja.« Da! Kakor služba božja! Ne seveda v tem pomenu, da moraš delati v nedeljo in jo predelati v delavnico. Ne, tega ne. Pač pa se zavedaj, da z delom izpolnuješ voljo tistega, ki je postavil prva dva človeka na zemljo in jima dal zapoved dela z znanim naročilom: »Podvrzita si zemljo in gospodujta čez ribe v morju in čez ptice pod nebom in čez vse živali, ki se gibljejo po zemlji.«

Čemu bi se torej dela sramoval, čemu naj bi bilo ročno delo sramotilno in zaničljivo, čemu bi hlapal le po lepem, le po lahkem delu! Delaj in napreduj vsak v svojem stanu in poklicu. Izobrazuj se.

V delu je blagoslov. Kaj je hujše za delavnega človeka, kakor če ga huda bolezen priklene na bolniško posteljo. Zapri delovnega človeka v ječo in ga pusti tedne in mesece brez vsakega dela in gibanja: ali verjameš ali ne, da bi bila to zanj hujša kazen, kakor najhujša takozvana »robija«. Nikdar ne moremo biti Bogu dovolj hvaležni, ker nas je ustvaril za delo. In nam dal um in razum, da lahko napredujemo. Nismo kakor ptice pod nebom, ki delajo svoja gnezda vedno po istem vzorcu in kopitu...

Brez posla sem

Tele besede so postale danes nekaj takega, kakor nekdanj vsakdanji pozdrav: »Dober dan, dobro jutro, dober večer!« Zjutraj na tešče te pozdravljajo z njim »brezposelni« lju-

dje, ki preštevaajo kilometre po naših cestah, zvečer bo zadnja beseda, ki naj jo sliši tvoje uho: »Brezposlen siromak vas prosi za majhno podporo.«

Ne bom danes pral tistih brezposelnih, katerih so zadnja leta polne naše ceste in ne bom določeval, koliko procentov med njimi je v resnici brezposelnih in koliko je brezposelnih radi tega, ker se jim delati ne ljubi in se zato hvalijo, da s pohajkovanjem več zaslužijo kakor pa s poštnim delom. S temi pijavkami človeške družbe naj obračunavaajo drugi, ki so zato bolj poklicani kakor pa midva z »Našim listom«, oba skupaj. Le toliko naj zapišem, da značajnih ljudi med temi člani človeške družbe ne boš našel, če bi jih tudi po Diogeno iskal s prižgano lučjo, recimo celo z blagoslovljeno svečo. Pač pa je med njimi mnogo gnilega, mnogo nezdravega in vse kar kriči po operaciji.

Samo tiste naše ljudi naj vzamem malo na piko, katerih usta rada govore besedo: »Na kmete že ne grem!«

Na kmete že ne grem. Pa zakaj ne? Ali je delo pregrdo, preumazano, presramotno? To ravno ne. Druge okoliščine so, ki jih navajajo proti delu na kmetih.

Grem raje v tovarno, grem v mesto, recimo k trgovini (dekleta za kuharico k gospodi, za hišno; toliko, da se ne bodo pritoževale, da jih nikoli v misel ne vzamemo), grem raje v rudnik, samo na kmete ne. Zakaj? Na kmetih nisem nikoli prost. Delo od ranega jutra do poznega večera, drugod pa naredim svoje ure, potem sem pa sam svoj gospod.

Ali naj res naš kmet radi tega hira in propada? Ali so tiste ure res toliko vredne, da na kmetih rojeni ljudje radi njih zapuščajo svojo rodno zemljo in gredo za »lažjim« delom in kruhom. Če je delo po tovarnah res lažje? Ali pa delo pri razvajeni gospodi? Ali ne tiči za tem grmom tudi kos lenobe? Tudi želja po brezplodnem pohajkovanju? Lenoba je pa mati pokvarjenosti in duševne zaostalosti. Tej zaostalosti se kvečjemu izognemo, če se z vso ljubeznijo oklenemo društvenega življenja in delovanja. Če tega ni, pelje pot do prve gostilne, kjer se sestajata s prijateljem alkoholom. Pomen krožkov in tečajev v industrijskih krajih zato ni majhen. Na kmetih pa je in bo ostalo glavno torišče društvenega delovanja navezano na nedeljo. Pa ne samo na igre, na pogrjnene mize in izlete, pač pa tudi na predavanja. Predvsem na skioptična predavanja. Upoštevajmo velik pomen elektrike za prosveto. Le želeti bi bilo, da se elektrika razširi čimpreje po vsem našem okraju. Ne samo iz ozira na

tujski promet, tudi z ozirom na društveno življenje na deželi.

Fant, kam si pa zašel! Tole bi še pripomnil, da je žalostna zgodba takihle ljudi, ki jim življenje na kmetih ne diši tako, da obnemorejo bodisi od starosti ali vsled bolezni... Potem pa kam? V domačo občino, na kmete.

V naslednjem prinašamo dva komunistična proglaša: prvega za katoliške delavce, drugega pa za svoje agitatorje. Oba sta izšla 1. 1936. na Francoskem. Naši čitatelji naj oba preišljeno počasi preberejo in bodo videli, da je naš naslov pravilen.

TAKO KATOLIŠKIM DELAVCEM:

Komunistična stranka, ki dela za enotnost francoskega naroda, je ponudila katoličanom bratsko roko. Skupno naj bi delali, da bi bilo pomagano vsem, ki trpe, brez razlike mišljenja, da bi olajšali breme bede, ki tlači toliko nesrečnežev.

V Ivresu, v Malakoffu, v Clamartu, v Cercueilu, v Vitryu, v Dracyu, v Issy-les-Moulineaux, v Montreuilu in v mnogih drugih krajih so komunisti skupno sodelovali v odborih za pomoč brezposelnim.

Mi komunisti smo ponosni na to, da smo pripravili za veliko človekoljubno delo ljudi, ki nemara v vprašanju vere ne soglašajo z nami, ki pa se zavzemajo za edinost in ki čutijo z nami, kar se tiče pravice in ljubezni.

Uspehi, ki smo jih dosegli s to edinostjo, so bili ogromni; a tudi če bi bili manjši, če bi nam uspelo posušiti solze samo enemu otroku, bi že mogli reči: na ta način je treba delati tudi v prihodnje!

Kaj je bilo tedaj treba, da se dvigajo sovražne besede proti temu sodelovanju med katoličani in komunisti?

To sodelovanje se vendar vrši ob polnem spoštovanju nazorov vsakogar; nikoli nismo namreč mi laiki zahtevali od katoličana, naj sprejme naša načela in opusti svoja!

Kaj je bilo treba teh besed, ki govore za ločitev, ko bi se morali v tej težki uri vsi, ki so blage volje, združiti.

Zakaj izreka papež besede, ki sejejo sovraštvo, namesto da bi podpirale bratstvo človeštva?

Ne, naš čas ni za ločitev, ni za bratomorne boje. Bolj kot kdaj je danes potrebna združitev.

Bolj kot kdaj smo mi komunisti odločeni, da storimo vse, da jo dosežemo. Bolj kot kdaj odgovarja komunistična stranka papežu s tem, da ponuja roko katoličanom zato, da bi vsi skupaj delovali za pomoč našim bratom v nesreči.

Gotovi smo, da bodo katoličani v nas videli brate, ki so odločeni storiti vse, da olajšajo bedo ljudskih mas, ki zanjo nosijo nekateri privilegiranci težko odgovornost, da

Občina pa zanje plačuj ali pa jih pošiljaj od numare do numare! Ne prvo ne drugo ni prijetno...

Vse to pa rodi dosti nesporazumljenja med kmetom in delavstvom. Ali bi se s pametno in časom primerno postavodajo ne dala ta rana ozdraviti?

Langerholc.

Volkovi v ovčjih oblačilih

bodo videli v nas brate, ki hočejo storiti vse, da bi združili narod naše zemlje, s čimer bi uresničili veliko upanje na svobodno, močno in srečno Francijo.«

TAKO PA ZA HRBTOM MED SEBOJ:

»Za uspešen boj proti Cerkvi je potrebno, da vržemo verne množice v boj za njihove koristi in vseh mogočih oblikah in na vseh področjih.

Zato nikakor ni absolutno potrebno, Cerkev in vero naravnost napadati. V vsakem primeru je napadanje z zasmehovanjem, preziranjem in zbadanjem slabo, ker s tem ranimo vernike v tistih stvareh, ki so jim najbolj svete in jih vržemo še bolj nazaj v objem Cerkve. Vernikom se je treba približati prijateljsko, bratsko, pristrčno, in jim resno, mirno in potrpežljivo razlagati položaj, njihove koristi in koristi vseh, treba jim je razložiti naša načela.

Ako hočemo, da nam protiverska propaganda uspe, moramo vedeti, da bo nemogoče vernika pripraviti do tega, da bi svojo vero zapustil in naravnost stopil v našo organizacijo, ne da bi prešel celo vrsto vmesnih razvojnih stopenj, v katerih se bomo mi zavzemali za njegove koristi in neposredne zahteve.

Prišel bo k nam, to je, k nam brezbožnim delavcem, šele, ko bo spoznal, da so ga v borbi za njihove koristi

Cerkev, duhovščina in vsi tisti, ki jim je zaupal, izdali.

To je nemogoče, boste rekli. Ne, to ni nemogoče! Nemogoče je, izpremeniti vernika v brezbožnika na en mah. Nasprotno pa je zelo lahko, ga potegniti v boj za njegove koristi.

Tako se doseže cilj počasi, toda bolj gotovo.«

Francoska katoliška delavska mladina bo imela ob priliki 10-letnice svoje organizacije 18. julija 1937 v Parizu narodni kongres.

Mednarodni urad dela pri Zvezi narodov je ugotovil, da imajo v Rusiji politiki, ravnatelji tovarn, gledališki igralci, pisatelji, ki se znajo dobrikati oblastnikom, po dva, po pet, celo po šest tisoč rubljev na mesec, medtem ko zasluži nekvalificirani delavec le sto rubljev na mesec! En par čevljev pa stane 100 do 120 rubljev! Tako pojmujejo komunistični delavski voditelji enakost!

† Janez Kepec

V sredo zvečer, dne 24. februarja 1937, je nenadoma umrl v Ihanu pri Domžalah ondodni župnik gospod Janez Kepec. Pokojnik se je rodil v Cerkljah pri Kranju dne 3. avgusta 1882, v mašnika pa je bil posvečen dne 12. julija 1906. Naslednje leto je bil poslan v Selca nad Škofjo Loko, kjer je potem z malim presledkom služboval do aprila 1925, najprej kot kaplan, nato kot župni upravitelj in kot župnik. Vmes je bil štiri mesece kaplan v Stari Loki. L. 1925. je prišel za župnika v Ihan. Pogreb bo v soboto, 27. februarja ob 10 dopoldne v Ihanu.

Če bi kdo v četrtek zjutraj prinesel novico, da je umrl duhovnik kamniške dekanije, bi najmanj mislil, da je umrl vedno tako zdravi ihanski gospod župnik! V torek še zdrav, v sredo zjutraj je še maševal, po maši je pa začutil slabost in zvečer se je že preselil po plačilo v nebesa. Prepričani smo, da ga bo Bog, za katerega je toliko in tako neutrudljivo deloval, po božje nagradil.

SESTANEK FANTOV KA

v Grobljah v nedeljo 14. febr. 1937.

Sestanka se je udeležilo 62 fantov iz župnij Vodice (23), Komenda (6), Tunjice (1), Mekinje (1), Homec (6), Dob (8), Ihan (5), Mengeš (3), Domžale (7), Moravče (1), Brdo (1).

Predaval je akademik g. Rakovec iz Ljubljane o organiziranem brezboštvu. Jasno podano predavanje o najstrašnejši organizaciji na svetu so fantje poslušali z vsem zanimanjem. Predavatelj je na podlagi tiskanih poročil (ki jih je razdelil med fante), pokazal, kako komunizem zahrbtno kot volk v ovčji koži skuša pridobiti zase katoliške delavce s tem, da jim govori samo o strokovnih in skupnih nenačelnih zadevah in jih za to hoče pridobiti k sodelovanju. Komunisti sami pišejo, da je to njihov nov zboljšani način pridobivanja za brezbožni komunizem. (Ponatis omenjenega tiskanega poročila prinašamo na 2. strani tega »Našega lista«. Prvi je to poročilo prinesel dijaški tednik »Mi mladi borci«.

Po končanem predavanju se je več fantov javilo k besedi, ki so opozarjali, da so v tovarnah in tudi na kmetih resnično take razmere tudi pri nas.

Prihodnji sestanek se vrši drugo nedeljo v marcu, t. j. 14. marca in sicer ob 7. uri zjutraj. Na spremenjeno uro posebej opozarjamo. Na to uro se je sestanek prenesel radi okrožnega sveta ZFO, ki je že prej bil določen na pol 10. uro! Torej KA ob 7. uri. (Maša v Grobljah je ob 6. in po sestanku ob pol 9.!)

Delavska stran

SESTANEK STAVBINCEV ZZZD V KOMENDI

V četrtek, dne 18. februarja zvečer se je vršil v društveni dvorani v Komendi sestanek stavbinskih delavcev komenske podružnice ZZZD in fantov iz fantovskega odseka. Na sestanku sta govorila g. Rudolf Smersu in gospod Fr. Pernišek. Prvi je govoril o tem, kako je prišlo do ustanovitve nove delavske strokovne organizacije ZZZD in je predložil razvoj tega vprašanja 15—20 let nazaj. G. Pernišek, pisec znane knjige »Zakaj nismo krščanski socialisti?«, je nazorno obrazložil, kako je naš dobri slovenski sin, ki odide v mesto v tovarno, v nevarnosti, da zgubi vero. Obe predavanji sta bili tako jedrnat in tako jasno prepričevalni, da se je že z njimi samimi razpršil vsak dvom o potrebi nove organizacije. Komenski delavci so lahko jasno spoznali, da so šele s prestopom v ZZZD stopili v prave katoliške delavske vrste, kjer ne bodo na varnem samo glede pravih načel, ampak si bodo tudi gmotno in strokovno najlaže ter najuspešneje pomagali. V debati so se osmešile in kot lažnive označile frfrarije nekkih pogorelih kolovodij, ki so širili smešne in zlobne ter za komensko delavstvo škodljive govore, da ZZZD ne bi hotela nastopati skupaj z vsem delavstvom, kadar se bore za svoje pravične zahteve, n. pr. glede mezde; dalje, da je ZZZD od politike odvisna in podobno. Komenski stavbinci so ta večer lahko spoznali, da v Zvezi združenih delavcev ne samo, da ne bodo manj dosegli, ampak več in to hitreje ter laže kot v vsaki drugi organizaciji. Komenski stavbinci le obžalujemo, da ni mogoče še drugim delavcem našega okraja to tako jasno predočiti. Prepričani smo namreč (saj govorimo z delavci iz drugih organizacij), da je že mnogo delavcev v našem okraju, ki so še v drugih organizacijah, ki pa se nagibljejo k ZZZD, ako bi bili navzoči pri našem sestanku, bi pogumno stopili v naše vrste — sebi v vsestransko korist.

NAVODILA Z JESENIC

Odičen vodja skupine JSZ se je prejšnji teden na nekem sestanku javno izjavil, da so skupine JSZ dobile navodila za ravnanje pri občinskih volitvah z Jesenic. Zanimivo je to, da je dobil list Kres, ki se tiska v Grobljah, popravek od JSZ (radi pisanja proti JSZ) tudi z Jesenic. Na Jesenicah je namreč pravni zastopnik JSZ. Potem je umljivo, da se JSZ v Ljubljani noče vtikati v politiko.

ZAKAJ SE VERJAMEM, DA JE ZZZD PRAVA KRŠČANSKA DELAVSKA ORGANIZACIJA ?

Znamenj, po katerih spoznam, da je ZZZD prava krščanska delavska organizacija, je več. Tudi sledeče je tako znamenje: **O ZZZD govori (njeni nasprotniki), da je kapitalistična organizacija, da drži s kapitalisti in podjetniki.** To govorjenje je pa prav tako kakor tisto, da je Cerkev kapitalistična, da je papež kapitalist in fašist.

Količev

Na Količevem se delavstvo, organizirano v Jugoslovanski strokovni zvezi, katere glasilo je »Delavska pravica«, glasilo krščanskega delovnega ljudstva, nikakor ne more sprijazniti z očitkom, da so nekateri člani brezbožni. Hočejo biti krščanski. Kako bi mi radi to zapisali, ako bi odgovarjalo tudi resnici. Nekateri »zaupniki« — med nami imenovani »gospodje«, ker si domišljujejo, da so nekaj več, kot navadni delavci — rušijo s svojim delovanjem našo organizacijo. Mesto delavskega vprašanja rešujejo verska in politična vprašanja. In s tem kopljejo grob naši delavski organizaciji. Medsebojno zaupanje gineva, začena se medsebojno preganjanje. Komu v korist? Delavci bomo plačali ta račun kot smo jih že več, kadar ni bilo delavske sloge.

Nič ne pomaga pritožba, da niste brezbožneži. Dokler dejanja drugače govore kot besede, bomo upravičeno vas dolžili, da ste spravili našo organizacijo v slabo ime. Ta očitek morete oprati edino le z dejanji, ki razodevajo krščansko mišljenje. Dokler bo pa vam Bog na poti, kot izvor vsega hudega in dosledno kat. Cerkev, s papežem na čelu in s škofi, tako dolgo se ne morete otresti očitanja brezbožnosti. In zadnji čas v naši tovarni nove kletvine in bogokletstva, ali naj ta izpričujejo vaše krščanstvo in vašo vernost?

Kdor ni še okužen od brezbožne slane, naj se vpraša, kam vodijo v ti zaupnosti nas delavce! Očistimo svojo organizacijo brezbožne gnilobe, da se bomo s ponosom imenovali krščanski delavci, ki nimajo z marksizmom nič skupnega. V odločnosti krščanskih načel je naša rešitev! Delavci, skupaj!

Na Jesenicah 250 delavcev prestopilo v ZZZD

Na Jesenicah je v začetku meseca februarja prestopilo 250 delavcev v Zvezo združenih delavcev, tako da spadajo Jesenice med najmočnejše postojanke ZZZD. Storili so to, ker so prišli do spoznanja, da so v ZZZD najbolje zaščiteni proti vsem delavskim nevarnostim.

Odgovor na vprašanje

Jeseniški list »Na mejah« takole odgovarja »Delavski pravici«: Z ozirom na našo notico o zborovanju duhovnikov, duševnih vodij fantovskih odsekov, ki so jo nekateri časopisi ponatisnili, nas sprašuje »Delavska pravica« za termin, katerega so stavili ti duhovniki, preden preidejo v ZZZD. Dotično zborovanje je vodil kanonik dr. Žerjav Gregor, duševni vodja Zveze fantovskih odsekov, pa naj se »Pravica« nanj obrne za informacijo. Po naši vednosti je ta termin že potekel.

Razgledišče

Kamnik

»Cerkveni vestnik« za kamniško, mekinjsko in neveljsko župnijo je izšel za postni čas v prenovljeni obliki. Od leta 1931 je izhajal trikrat ali štirikrat na leto le za kamniško župnijo brez ozira na duhovnjiko Radomlje in cerkev oo. frančiškanov v Kamniku. Sedaj pa bo poročal verske in cerkvene zanimivosti kot že naslov pove iz treh župnij: Kamnik, Mekinje in Nevlje, oziral se pa bo tudi na Radomlje in cerkev oo. frančiškanov. Izšel bo že za veliko noč, birmo, začetkom oktobra in za advent.

Take župnijske vestnike izdajajo ne le po Nemčiji in Franciji, ampak že tudi pri nas večje župnije, ki imajo bolj razgibane gospodarske in socialne razmere: Tako Ljubljana, Kranj, Tržič, Novo mesto. Hvaležni moramo biti našim dušnim pastirjem, da se nam hočejo na tak način približati in vršiti svoje važno poslanstvo. Zeleti je, da bi »Vestnik« mogel čim prej izhajati mesečno, kot je to navadno drugod.

»Kulturna prireditev v Črni mlaki« Pavla Golija je bila uprizorjena na pustno nedeljo in predvečer. Menda je bila zrežirana v zelo kratkem času, kar se je posebno v soboto poznalo, vendar so igralci kot že preizkušene dramske moči rešili svoje vloge vsekakor zelo spretno. Grajati pa moramo, da delavci naše katoliške prosvete ne čutijo, kako malo odgovarja uprizorjanje takih iger visokim kulturnim ciljem naše prosvete. Gledalci več vidijo kot uprizoritelji. Nekdo je rekel: Pijance pa morem videti drugod zastoj, mi ni zato treba hoditi v Dom katoliškega društva. Naj še to omenim, da so, kot ni običaj, ljudje zapuščali dvorano med prestavo: v soboto 12. v nedeljo 4. Obisk je bil precej skromen. Čeprav igra pri vsej svoji osnovi meri na

vzbujanje smeha z nižjimi človeškimi zadevami in je zato več kot kmečka, vendar vendar radi svoje plehkosti ni vzbudila pričakovanega aplavza s strani občinstva. Ljudstvo hoče pri vsej svoji povprečnosti le nekaj duhovitosti. Za na katoliški oder raje manj, pa tisto najboljše! Prosimo!

29. jan. smo pokopali **Marijo Stele** iz Mesta. Kot nad vse skrbno mater, dobrotnico in članico cerkvenih družb jo je spremljala na zadnji poti velika množica, ves Kamnik je bil zraven. G. kanonik M. Rihar jo je imenoval v nagrobnem govoru »močno ženo«, katero ime je gotovo tudi zaslužila. — V Rudniku pa je umrla nad vse skrbna delavka v Marijini družbi in Tretjem redu Repnik Marjeta.

Predpust s pustno nedeljo in torkom je bil letos ne le kratek, ampak tudi precej zmeren. Običajnih norosti v velikem skoro ni bilo. Tudi poroki sta bili ves čas le dve. Tudi svojevrsten rekord.

Sredi zime so nam zapeli slavčki, to se pravi »Trboveljski slavčki«. Že dolgo smo želeli slišati ta tudi izven naših državnih meja poznani otroški pevski zbor. V soboto 13. febr. so zapeli šolski mladinci iz Kamnika in okoliških šol, zvečer pa še odraščali. Obakrat je bila dvorana gasilskega doma nabito polna. Pod vodstvom njihovega stalnega pevovodje g. šuligoja Avgusta so zapeli kakih deset pesmic, želeli smo si jih pa še kaj več. Občudovali smo, kako teh 45 otrok (zbor ni bil popolen) obvlada svoje glasove, ki so bili lepi in čisti, čeprav radi večkratnega izvajanja ne več tako sveže otroški. Čez noč so se »slavčki« porazdelili po posameznih kamniških družinah. Čeprav so v Trbovljah za sestavo takega zbora dane posebno ugodne možnosti, vendar mislimo, da bi tudi naše šole v tem oziru mogle kaj več storiti.

»A njega ni...«, ljudska igra izza vojnih dni, je v režiji Delavske zveze v Kamniku doživela v soboto in nedeljo 20. in 21.

februarja nad vse lep moralni in finančni uspeh. Je to igra, ki je po vsebini za vojne čase kar najbolj vsakdanja, tudi po dramski zasnovi je povsem šablonsko delo: nič nepričakovanega se ne nudi gledalcu, že v prvem dejanju lahko uganeš, kako se bo dejanje razpletalo in končalo. Sestavljalec igre je pa imel smisel za podajanje nasprotij kot sta vlogi Stefan in Jurček, žalost in smeh vaška domačnost in trdota vojne. Radi tega in z izrabo narodne pesmi, ki dejanje spremlja, ter efektov luči, ima igra na povprečnega gledalca vsekakor precejšen vpliv. Izmed igralcev je najbolj ugajal Jurček, ki je poleg Stefana in Minke edina karakterna vloga. Vso predstavo pa moramo beležiti bolj za uspeh krepke stanovske delavske zavesti, ki se zlasti zadnje čase uveljavlja v tukajšnji JSZ oz. v Delavski mladinski zvezi. Naj bi postala ta njihova krepko sklenjena skupnost lep nauk za vse kamniško kulturno, socialno in gospodarsko življenje, ki v tem oziru običajno hodi žalostna in neuspešna pota kastovstva.

Podgorci se postavijo. Odkar se je ustanovila v dolgi vasi Podgorje Slovenska kmečka zveza, opažamo med njimi več smisla za skupno delo. Imeli so to zimo tridnevni kmečko-gospodarski tečaj, sedaj pa so se odločili postaviti na prostoru pred lepo podgorsko cerkvijo spomenik v svetovni vojni padlim vojakom — Podgorcem. Bo 3 m visok v obliki trivoglate piramide. Denar imajo menda že skupaj, naročen je tudi že, tja meseca maja ga bodo pa odkrili. Tako bodo prehiteli celo Kamničane, ki imajo menda že tri načrte, ki so stali kar blizu 10.000 dinarjev, o spomeniku pa ni ne duha ne sluha. Kaj, če bi morda Podgorci odstopili na vsaki strani piramide malo prostora, kamor bi obesili te tri načrte in s tem tudi skrb za spomenik padlim vojakom?

Poslovil se je od Kamnika in društvenega življenja g. Avgust Cerer, ki je zadnje mesece mnogo delal v okviru dramskega od-

Listek

Marija Kmetova:

OTROK IN MI

(Nadaljevanje.)

Prvič —

Kakor smo omenili že prej — so tiste posebne osebe v gosposkih družinah večinoma le osebe, ki so v službi, za svoj prid, za denar — in za ničesar drugega. Druge plačane pestunje s posebnimi šolami, pa celo uniformirane, diplomirane in tako dalje — so za slehernega otroka toliko brez pomena in brez haska, da celo v škodo, — kolikor niso že po krvi prijateljice otrok. Če ima pestunja, vzgojiteljica, guvernanta še toliko šol in je še po tolikokrat Francozinja ali Angležinja ali Nemka, je vendarle za otroka brezpomembna, če nima razumevanja zanj, če ne čuti z njim, če se ne poglobi vanj, če ne živi otrokovega in svojega življenja hkrati. Šolska usposobljenost ali diploma je samo papir, ki nima nobene skupnosti z otrokom, z dolžnostjo in ljubeznijo zanj. Večinoma so starši kar lepo brez skrbi za otroka, češ, saj imamo diplo-

mirano guvernanto. In pika. Vendar utegne biti taka vzgojiteljica kar prazna za otroka ali je celo škodljiva, da muči otroka — namesto da bi ga negovala z ljubeznijo.

Torej to še ničesar ne pomeni, da bi rekli, češ, »ta otrok je gotovo odlično vzgojen in izborno prezračen po umu in srecu, saj je imel tako in tako guvernanto.« Dostikrat je preprosta kmečka žena boljša vzgojiteljica ko najbolj diplomirana Francozinja iz deseterih šol »tam notri iz Pariza.«

Drugič —

po družinah, kjer so otroci prepuščeni sami sebi, kjer drugače pač radi razmer biti ne more, so otroci največkrat veliki revčki. Pretolči se morajo pač sami skozi neštivilne vrste najrazličnejših vprašanj, kar je dosti težje po mestih, kjer imajo malo prostora, kjer so zaklenjeni v sobah ali prepuščeni paglavcem po cestah. Koliko zamorjenih cvetov nastaja iz takih otrok! Koliko bistrh glav vtopi; koliko mehkih duš se izmaliči; koliko čistih značajev se pokvari; koliko trpljenja prestanejo taki ubogi, sami sebi prepuščeni otročki! Ne le, da nimajo telesne hrane; tudi duševne ni in starši jim v svoji utrujenosti po delu ne morejo ničesar nuditi. Za take dušice skrbi pač le oni veliki Oče, ki je

Oče nas vseh — in vsa ta zrna padajo pač, kamor padajo — in ali vzkalijo, ali usahnejo; ali jih zanese življenjski veter na skalnata ali rodovitna tla — vse je ali — ali —.

Za poedinstveno vzgojo takih otrok tudi ni dosti boljše po raznih Dečjih domovih ali Mladinskih domovih ali Zavetiščih ali Otroških vrtcih. — Zakaj — množinska vzgoja je le — ali vsaj po največ — zunanja dresura. Zakaaj, kdo bi mogel zahtevati, da bi se kdo pri obilici otrok poglabljaj še v slehernega poedinca posebej!

Tretjič pa je resnica — da je najbolje otrokom na deželi.

Že po rojstvu so njih starši kolikor toliko samozavestni, ker so na svoji zemlji svoji gospodarji; ker so lastni vladarji svojih lastnih držav — gospodarji v svojih, čeprav skromnih hišah. Taki starši že po krvi dajo svojim otrokom več samozavesti, kar jim pomaga za rast v duševnem oziru. Dalje so kmečki otroci zunaj v prirodi, kjer prejemaajo mnogo odgovorov na svoja vprašanja že v prirodi sami. Na primer — pastirček na paši — je kralj — je gospod vse svoje okolice — in te ni malo, če se ozre s hribčka naokrog! Zemlja v svoji bitnosti je izvrstna vzgojiteljica, ki moč-

seka kot režiser in pevovodja. Pomagal je tudi na koru župne cerkve. Tudi sam je mnogo komponiral. Odšel je v državno službo v Celje. Hvaležni člani društva so se pretekli ponedeljek od njega intimno pa prisrčno poslovili.

Stranje

Svojega farnega patrona sv. Benedikta nameravamo letos počastiti s primerno tridnevnicjo, ki se bo na sv. Jožefa dan začela in na Cvetno nedeljo končala. — Prihodnje leto bo preteklo stoinpedeset let, odkar imamo v Stranjah samostojno duhovnijo. Tudi to obletnico bi bilo treba kolikor toliko proslaviti. En nasvet bi bil tale: Kaj če bi napravili svoji župni cerkvi novo nebo? Sedanje opravlja svojo službo pri procesijah že nad šestdeset let, torej že precej dolgo dobo. Če pa kdo ve še kaj boljšega, naj pa nasvetuje in potem še izvršiti pomaga. — Čudno je tudi tole dejstvo: V tujskoprometnem kraju smo, pa nimamo ne elektrike, ne vodovoda. Naj se merodajni faktorji za to stvar zavzamejo. Najprvo doma, ti pa naj zainteresirajo še druge.

Komenda

Dne 6. februarja ob 5.50 smo čutili potres, ki je trajal nekaj sekund. Najprej je zabobnelo, potem pa se je zemlja rahlo zazibala v smeri od severa proti jugu.

Ne vem, ali smo na takem ozemlju ali kaj. Lansko leto je bil od 4. do 8. februarja kar trikrat potres. Dne 4. februarja ob 9 močan vodoraven potres. Trajal je nekaj sekund. Sunek je prišel od severa proti jugu. Dne 7. februarja ob 10,51 kratek potres. Dne 8. februarja ob 3,18 par sekund trajajoč potres 18. oktobra ob 4,11. Valovit. Trajal je 4 sekunde. Prej je zabobnelo, potem se je streslo in vrata so zaškripala. Škode ni napravil nobene. Le oni od 4. februarja je okrušil nekaj ometa v župnišču in cerkvi in stare razpoke v cerkvi so vidne postale. Opazovalec.

V februarški številki »Našega lista« priporočam nekdo igro »Detektiv Megla«, ki so jo stavbinci v Komendi priredili na pustno nedeljo. Igra se brez opustitve gotovih mest na katoliških odrih ne more in ne sme predstavljati. Izpustiti se mora vse nepotrebno in neprimerno ljubimkanje, zlasti pa debela kvanta v tretjem dejanju.

Vse igre, ki se igrajo na odru komendskega prosvetnega doma, morajo iti prej v cenzuro za to postavljenega tričlanskega odbora. Tudi igra »Detektiv Megla« je šla v to cenzuro. Cenzura je črtala nekaj mest in tudi tisto debelo kvanto. Toda en igravec ni držal discipline in je pri predstavi izustil tisto kvanto, ki jo je bila cenzura črtala.

Obžalovati je, da je eden izmed stavbincev pokvaril sicer dobro igrano predstavo, ko je javno na odru izrekel kvanto, ki so jo slišali tudi dekleta in otroci. Pravilno je ravnalo društvo, da je nediscipliniranemu igralcu dalo ukor. Cenzor.

Domžale

V soboto, dne 20. februarja so zborovali v Domžalah učitelji našega okraja. Na predlog učitelja Kokalja so soglasno sklenili, da naj se vsako leto po vseh šolah slovesno praznuje dan 24. sept., t. j. na obletnico smrti svetniškega škofa A. M. Slomška. kakor se vsako leto proslavlja sv. Sava in J. Strossmayer. — Ta nastop učiteljstva bo naše ljudstvo gotovo z veseljem sprejelo na znanje.

Meseca januarja in februarja je smrt neusmiljeno kosila med Domžalčani. Dne 17. januarja je po daljši bolezni umrl tudi g. Alojzij Škrabar, tovarnar klobukov. Pogreb se je vršil v sredo, dne 20. januarja. Znanega in priljubljenega pokojnika je spremljala na zadnji poti velika množica njegovih znancev in prijateljev. Najhujše G. Škrabar je bil znan radi svoje značajnosti in javnem življenju. Najhujše preganjanje bivšega režima ga ni omajalo; celo utrdilo ga je v njegovem političnem prepriča-

nju. Na grobu mu je govoril v slovo župan g. J. Vrečar.

Mengeš

Veliko je novega in marsikaj se zgodi pri nas, pa Mengšani neradi vse pripovedujemo, da bo kaj ostalo za Boga na sodnji dan, da bo šele On drugim odkril; pa bomo se tudi, da ne bi morda z malenkostnimi novicami druge dolgočasili. Zato se bolj redko med dopisi oglasimo.

Za danes pa naj bo nekaj novic. V prejšnjem dopisu je bilo opisano gibanje in zdravje našega ljudstva, danes pogledimo nekoliko njegovo delo. Zdrav človek, ki je požrtvovalen, tudi marsikaj naredi. In to se je pri nas tudi zgodilo. Velik del življenja čez zime se zlasti za mlade fante in dekleta odigra v društvenem domu. Tam se zbirajo k sestankom in dramskim vajam. Pri tedenskih sestankih obravnavamo, kar nam višji iz Ljubljane nasvetujejo, če pa svetov zmanjka, pa po svoje uredimo. Za 8. dec. so fantje pripravili akademijo v priložnost Marijinega praznika. Zanimiva je bila simbolična vaja: Marija, morská zvezda. Zastopnik fantov se je v krajšem govoru poklonil Brezmadežni, ji obljubil zvestobo in prosil varstva za vse fante. Lepo je bilo videti 10 fantov, ki so v nalašč za nas sestavljeni deklamaciji posvečali svoja in tovarišev mlada leta Mariji. G. prof. Jenko Janez iz št. Vida nam je pokazal vlogo Marije v fantovem življenju. Za tem je sledila duhovna igra: Teophilus. Z nekako skrbjo smo se jo lotili, ker smo se bali, da morda ne bo dosegla potrebnega razumevanja. Toda popolno zadovoljstvo je pričalo, da so naši farani že dozoreli za podobne igre, da ne hlatajo več po praznih dogodivščinah na odru.

Do božiča nam je pa ves advent dala veliko opravka Gregorinova božična igra: Kralj z neba. Veliko so sodelavci žrtvovali, pa so dobili poplačano z velikim obiskom in lepim uspehom. Predstava se je

no bistri duhá in srce in blažilno vpliva na dušo.

Majhen kmečki otrok, sedeč pred hišo, ima žive stvarce pred seboj, kokoši, piščeta, vrabce — mravlje —, ki se po svoje zamisli vanje — in dasi mu nihče ne razlaga, kaj vse to pomeni, vendar se otroku ti dojmi tako vtisnejo v dušo, da ga raznihavajo, rahljajo in mu takorekoč gojijo njegovo duševno zemljo. Po naših srednjih šolah je dosti povpraševanja po kmečkih otrokih, ker — da so bolj daroviti kot mestni, čeprav imajo mestni tako zvano skrbno vzgojo in telesne higijene na preostajanju.

Dalje imajo otroci na kmetih peska in kamenja in potočke in snega in ledu brez sleherne vstopnine za igranje.

V takih primerih torej ni, da bi obžalovali otroke, če so prepuščeni sami sebi. — Otroci v predšolski dobi naj se nikar ničesar ne učijo za pripravo za v šolo. Prvič je nezdravo obremenjevati ga s stvarmi, ki še niso primerne za njegove možgane, in drugič mu vse znanje ne hasne za šolo, prej še škoduje, ker mu je potem v šoli dolg čas, ko že od doma vse zna. Seveda — če kaže otrok sam od sebe zanimanje za črke, številke, risanje, je prav, da mu pomagamo in pokaže-

mo, kar si želi. Zakaj, zaželel si teh stvari brez dvoma ne bi, če bi ne bil zrel zanje. Saj je skoraj slehernemu otroku že po naravi vse tisto zoprno, kar diši po šoli in kar ga poslej duši toliko let.

Otroci v predšolski dobi, je zlasti do svojega četrtega leta povsem v naši oblasti. Do četrtega leta se navadno tudi še ne laže. A če kdo trdi, da se njegov otrok nikoli ne zlaže, se zlaže sam. Otroku je že kar v krvi, da se laže; saj je laž nekakšna njegova zvitost, duhovitost, prekanjenost; je neke vrste obramba in tudi svoje vrste — oblika. Seveda ne bi bilo prav, da laži ne bi zatirali, čim jo le zasačimo. Razumeti pa moramo, zakaj se otrok zlaže. Odrasli smo največkrat krivi teh laži »predšolskih« otrok. Morda se za otroka premalo zmenimo, pa se kaj zlaže, da postane pozorni nanj. Ali se zboji kazni, pa brž potuhta, da se bo kazni izognil, če se bo zlagal. To ga pa seveda ne zanima več dosti, kaj bo potem, ko bomo odkrili njegovo laž. Vse laži pa moramo premisliti in ne vsake enako kaznovati. Sleherne stvari ne smemo presojeti tako, kakršno vidimo s svojimi očmi, marveč tako, kakor je dojel otrok do nje.

Majhni otroci so željni in žejni povesti in pravljic. Ker sami še niso večši čitanja, se moramo pač žrtvovati in jim ustreči. Ne kaže pa pripovedovati otroku krvavih, strahotnih pravljic, pa tudi mehkočnih in solzavih ne. Kar grdo je, uživati ob pogledu na otroka, ki se od strahu stresa in drgeče, ko posluša »krvave« pravljice in zgodbe. In grdo je, pripovedovati mu tako, da ga na vsak način pripravimo do solz.

Otroku so najljubše take povesti in so najbolj zdrave zanj take, ki so čim bolj preproste in resnične.

Kar zaljubljen pa je v tiste zgodbe, ki jih pripoveduješ kot lastna doživetja iz svojih mladih dni. Zlasti še, če poveš, da nisi bil tak priden in vzoren otrok, kakor mu pridiguješ dan na dan, da mora biti on sam; in iz dna duše uživa, če poveš, da si bil kot otrok tudi ti kdaj tepen in si bil tudi ti neposlušen in da so tudi tebe ujeli na kakšni laži. Teda se svetijo otroku oči ko v najčistejši sreči. Otroci pač čuti, da so tvoje besede resnične — in vse, kar je resnično, ga tudi zanima, dasi si sam izmišlja neresnične stvari in je v svojih igrah ves v domišljiji.

(Dalje prihodnjič.)

udeležil njen avtor g. Gregori sam in je po hvalil predstavo, tako da nam je morda kdo še celo nevoščljiv, drugi se pa morda boji za nas, da ne bi zapustili pota ponižnosti.

Za predpust so nam loški gasilci napravili veselje z veseloigro: Micki je treba moža. Tudi veselje je potrebno, tudi tega hoče Bog, da je le pošteno. In smemo reči, da so se dobro odrezali, posebno še, ker so bili popolnoma samostojni.

V mesecu decembru je bil od 13. do 20. dec. tedenski kmetijsko-gospodarski tečaj v Društvenem domu. Predavali so znani gospodarski strokovnjaki o kmetijsko gospodarskih vprašanjih. Udeležba je bila lepa. Prihajali so tudi iz sosednjih fara: Komenda, Homec in Vodice.

V januarju je bilo pa predavanje za delavce in sicer o delavskem zavarovanju; za vsakega važno in najbolj pereče vprašanje. Udeležilo se je predavanja lepo število delavcev.

Za nedeljo 28. febr. pripravljajo dekleta iz Marijine družbe proslavo materinskega dne. Kakor je delo mater tih, tako naj tudi njihov praznik praznujemo v tihem, a zato bolj ubranem postnem času. Na sporedu imajo lepe stvari. Najprej bo pesem otrok svojim materam. Pozdrav deklet mater Mariji, ki jo je prav tako kakor za fante posebej sestavil Lojze Žabkar. Potem bo tudi govor o tem dnevu in na zadnje igra v 4. dej. s petjem: Izvoljena Devica. Opisuje nam mlada leta Marijina v templju. Vmes bodo nastopali angeli in zli duhovi, ki se borijo med seboj za premoč. Preveč pa popisati ne smemo, sicer ne bo nič zanimivo.

In če odkrijemo še eno delo, ki na fari sedaj v postu leži, je: Priprava za veliko postno-velikonočno predstavo: V času obiskanja. Tudi ta je Gregorinova. Po vsebini še globlja in lepša in za izpeljavo še težja. Popisuje nam Jezusovo javno življenje, njegov boj s hinavskimi farizeji, navidezen padec njegov in veličastno zmago. Nastopa še več oseb. Upajmo, da bodo predstave, ki bodo okrog praznika sv. Jožefa, cvetno nedeljo, res zopet lepa farna prireditve za veliko noč, v skladu z dobo cerkv. leta in duhom sedanjega časa.

S temi par vrsticami smo zajeli nekako zunanjo sliko boja v službi kraljestva božjega. Njegovo notranjo rast v dušah faranov popisati je pa resnično težko in nemogoče, kajti Duh božji veje koder hoče. Upajmo pa, da tudi ta notranja setev raste in uspeh ne bo majhen, saj volje je veliko.

Novo dogodke priobčimo v prihodnji številki.

Dob

Pri nas je bil dne 14. februarja 1937 občni zbor Sokolskega društva. Kot govornik je bil povabljen znani g. Lj. iz Ljubljane. Mi bi se ne zanimali za Sokola v Dobu, ako bi bil ostal ljubljanski govornik pri svojem predmetu. Saj smo o Sokolu že večkrat povedali svoje mnenje, svarili so nas pred Sokolom na Tyrševem sistemu naši škofje, tako, da za katolika ni nobenega dvoma več, kako stališče mora zavzeti nasproti Sokolu. Čeprav je takrat ves svobodomiselni tabor klical žveplo in ogenj na naše škofje zaradi svarila pred Sokolom, ostali smo prepričani, da škofje že vedo, zakaj nas svare in smo čakali mirno, kdaj bo prišel do končne veljave naš pregovor glede Sokola, ki pravi: Resnica in pravica pride slednjič na dan, če bi bila tako globoko v zemljo pogreznjena, da bi jo moral s krampom izkopati. V mesecu februarju letos se je to zgodilo. Zagrebško okrožno sodišče je namreč izreklo oprostilo razsodbo v tožbi, katero je naperil Sokol pred štirimi leti zoper škofa dr. Srebrničarja zaradi pastirskega lista proti Sokolu. S tem je okrožno sodišče v Zagrebu

kot zadnja inštanca v tej zadevi potrdilo, da so očitki naših škofov, da je Sokolski duh protivnerski, dokazani in resnični. Naši škofje so s tem dobili zadoščenje za sramoteno, katerega so takrat napravili njim svobodomiselnici vseh barv, Sokol je pa obsojen na poravnavo stroškov.

Mogoče je govornik iz Ljubljane g. Lj. imel 14. febr. 1937 na občnem zboru Sokolskega društva v Dobu to razsodbo pred očmi in se je radi tega zaletel v Rim, bolje v Vatikan, kjer biva papež, vrhovni poglavar vseh katoličanov. Ne bolehni starček, ampak Pij XI. je temu vitezu trn v peti, ravno zato, ker je vidni poglavar Kristusove Cerkve. Kaka sprememba v tekstu štirih let, ko je Sokol še slovesno zatrjeval, da nima ničesar proti veri in cerkvi. Danes pa očitno na občnem zboru pokaže Sokol svojo pravo barvo. Hvaležni smo za to odkritje.

Groblje

Zadnji teden v februarju so se vršile v naši cerkvi stanovske duhovne vaje za dekleta in fante (za vsake po 3 dni). V nedeljo, dne 28. februarja bo za vse skupno sv. obhajilo. Dekleta so se vaj udeleževale razen nekaj neznatnih izjem vse, in tudi vsi poštene fantje so prišli. Naj bi obrodile vaje dolgotrajne sadove!

Izplačila za odvzeti svet. Kakor je še vsem dobro znano, je pod prejšnjim režimom cestni odbor pri izravnavanju ceste Domžale — Kamnik mnogim posestnikom vzel svet, za katerega lastniki nikakor niso mogli izposlovati odškodnine. Sedaj je novi cestni odbor to krivico popravil in vse izplačal. Med oškodovanci je napravilo to pravično postopanje sedanje oblasti najboljši vtis, toliko bolj, ker so mnogi že mislili, da je ta zadeva že kar zastarala.

Naša društva

Groblje

Občni zbor prosvetnega društva se je vršil v nedeljo, dne 21. februarja popoldne v mali dvorani društvenega doma. Odborniki so dali poročila o svojem delovanju, voditelji odsekov pa o tem delu (fantovski odsek in dekliski krožek). Pri volitvah je bil ponovno enoglasno izvoljen za predsednika superior Misijonišča g. Martin Ocepek. V odbor je prišlo nekaj novih moči, kakor je bilo predlagano. Predlagana je bila samo ena lista.

Pri slučajnostih je bilo jako živahno. Tomaž Smole je omenjal, da je del okoliškega prebivalstva mrzel do društva od časa, ko se je jarkski skupini JSZ odrekla dvorana v domu. G. Tomaž Smole je povedal, da se on zelo trudi, da se ne bi širila krivična gonja od te strani in da mora marsikako bridko slišati. Predsednik g. M. Ocepek je k temu pojasnil, da ni bil v Grobljah prvi slučaj, da se je taki skupini odpovedala dvorana katoliškega doma. Prebral je tudi paragraf iz poslovnika, po katerem je bil povsem upravičen dvorano odpovedati. Gospod Smole je sam ugotovil, da je g. Ocepek takrat že zbranim delavcem za tisti slučaj dovolil porabo doma, toda preden je gospod Smole prišel s tem dovoljenjem pred dom, je g. Lombardo že odpeljal delavce. G. Misijonar Godina je odkrito pojasnil, iz kakšnih razlogov se nekaterim skupinam ne more dati na razpolago dvorana katoliškega doma. Svoje pojasnilo je zaključil z vprašanjem na vse zborovalce: »... ali bi vi po vsem tem drugače ravnali in bi dovolili dvorano?« Cela dvorana je odgovorila, da ne. Katoliški prosvetni voditelji ne

smejo težiti samo za čim večjo priljubljenostjo, njim bodi prva skrb, da prav ravnajo. Tisti, ki so dobre volje, bodo to prej ali slej znali ceniti, za druge nam pa nič mar ni in naj govorijo, kar hočejo.

Pri debati se je grajalo, da se tako malo stori za udeležbo pri dramatskih prireditvah, ki jih priredi kaka nedomača organizacija na našem odru. To sicer ni samo pri nas tako, enako se pritožujejo tudi drugod, toda v redu to ni. Posebno grdo je, če se dela agitacija proti udeležbi. Prosvetno društvo širi kulturo srca in ta kultura zahteva od nas gostoljubnosti. Negostoljubnost je znak neolikanosti. — Ugotovilo se je, da otroci niso dobri raznašalci vabil za prireditve. Več članov se je oglašilo in povedalo, da ne dobijo vabil. — Ker lani ni bilo reda glede dramatskih prireditev, bo prihodnje leto prevzel skrb za take prireditve g. misijonar dr. Gracar. — Sprejet je bil predlog, da se naj vrši nekajkrat skupen sestanek (svet) vseh članov celotnega društva, da se pritegnejo k sodelovanju tudi tisti člani, ki niso pri fantovskem odseku ali dekliskem krožku. — Članarina ostane doseđanja — 50 par na mesec, t. j. 6.— Din na leto. Člani so celoletno članarino plačali večinoma pri občnem zboru. — Sprejela se je resolucija, ki se pošlje na Zvezo fantovskih odsekov in ki zahteva, naj se popravi krivica, ki se je zgodila bivši orlovski organizaciji. — Po občnem zboru je bila takoj seja novega odbora, pri kateri so se razdelila odborniška mesta.

Dob

Z občnim zborom 6. dec. 1936 je zaključilo Kat. prosvetno društvo prvo leto zopetnega rednega delovanja. Ta občni zbor pa je bil za nas še bolj pomemben, ker smo se na njem spominjali tridesetletnice obstoja društva. Ustanovilo se je namreč 1. 1906. na pobudo takratnega dobskega kaplana, prelata dr. Grivca. Zato smo tembolj z zanimanjem sledili besedam predsednika gospoda kaplana, ki nam je lepo orisal važnejše dogodke iz vseh minulih let. Iz poročil smo videli, da se je skušalo po možnosti pospeševati prosvetno-vzgojno delo. Zato se je vršilo več splošnih predavanj, na katerih so govorili priznani predavatelji. Največja pažnja se je posvečala odsekom. Posebno fantovski odsek in dekliski krožek sta imela številne sestanke in predavanja. Tako je tudi prav in potrebno. V današnjih časih, ko vlada v svetu neka nejasnost in razbeganost, je treba dati mladini jasne smernice v načelnih vprašanjih.

10. januarja so nam igralci podali igro: »Trije kralji«. Ta predstava je bila prav primerna božičnemu razpoloženju in smo bili z njo kar zadovoljni. Z nekaterimi dobro izvedenimi točkami pa sta ob tej priliki nastopila tudi pevski in tamburaški zbor.

Na pustno nedeljo 7. febr. smo imeli veliko videti na našem odru uprizoritev Jale nove »Lesene peči«. Ob njeni vsebini smo znova občutili vso ogabnost ovaduštva, ki je pred leti tako cvetelo. Gledavci pa so dobili obenem primerno razvedrilo, da jim ni bilo treba iskati dvomljivih zabav, ki večkrat prinašajo težko glavo in prazen žep, če ne še kaj več.

Domžale

V nedeljo, dne 7. marca priredi na odru našega Društvenega doma fantovski odsek prosvetnega in podpornega društva v Domžalah zgodovinsko igro »Jurij Kozjak« (slovenski janičar), prirejeno po Jurčičevem romanu (Dobrnčan). Igro režira gosp. Lado Müller. Društvo samo in fantovski odsek kaže veliko razgibanosti. Za igro vlada veliko zanimanje in bo gotovo obisk temu primerno velik.

Otroški kotiček

Piše striček Podgorski,
p. Stahovica pri Kamniku.

POJDI TE K JOZEFU!

»Pojdite k Jožefu!« Neštetokrat se leto za letom ponavljajo te besede po vesoljnem svetu in v vseh svetovnih jezikih. Tudi striček jih hoče sprejeti v svoje predale in jih nasloviti na svoje nečake.

»Pojdite k Jožefu!«

Pa čemu k Jožefu? Pojdite in učite se od njega. Striček bi vas rad peljal v šolo k temu izrednemu možu. Pojdite in učite se od njega pokorščine. Striček ve, kako je pokorščina današnjemu svetu tuja, nepoznana. Ubogati in starše poslušati in se po njih navodilih ravnati se zdi nekateremu človeku sramotno, poniževalno in pametnega človeka nevredno. Kakšna slepota!

Jožef najpokornejši, kličemo k sv. Jožefu v litanijah. Spodobi se mu ta naslov. Kar pogledjmo samo v tista skromna poročila, ki nam jih podaja o pokorščini sv. Jožefa evangelijsko poročilo!

Jožef ne ve, ali bi prevzel na svoje rame skrb za Marijo in za božje Dete. Po angelu ga Bog pouči: »Ne boj se k sebi vzeti Marije!« Jožef uboga — božja beseda mu je sveta in draga. Pride povelje oesarja Avgusta, naj se popiše ves svet. Jožef gre, kakor mu je ukazano. Spet pride nenadoma, nepričakovano, sredi noči božje povelje: »Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater in beži v Egipt!« Kdo bi ne bil nejevoljen! Kdo izmed nas bi ne bil rekel: »Eh, saj ni take sile! Saj ne gori voda! Do jutri naj počakam!« — Ko bi bil sv. Jožef s svojo pokorščino čakal do jutra, bi bilo že — prepozno. Kdo izmed vas bi ne godel sam pri sebi: »Kam naj grem! Pota ne znam! In nikogar ne poznam! Zakaj v Egipt! Zakaj bi ne bilo ravno tako dobro, če grem v Nazaret! Samo, da se umaknem iz kraja!« Sv. Jožef gre, kakor mu je rečeno — brez vsakega ugovora. Vidite, to je pokorščina! In te se naučite od sv. Jožefa. Pa vas bo vesel sam Bog v nebesih in striček — seveda tudi.

POSLUŠAJTE VSI LJUDJE

Ena stričkovih nečakinj, ki ni in noče biti iz zadnje moke, piše stričku takole: »Iz srca Ti tudi želim, da bi Ti zares imel tak kanon, da bi lahko z njim pošiljal svojim nečakom in nečakinjam sladkih bonbončkov. Zato Ti svetujem, da si ga čimpreje kupiš. Če pa nimaš dosti denarja, pa obišči vse svoje nečake. (Ti tica ti! Nečakinje si pa prav poredno izpustila iz pisma, češ nam, nečakinjam naj pa le mir da! — Pripomba stričkova). — Obišči torej svoje nečake, ki Ti bodo gotovo radi prispevali iz svojih prihrankov za tako koristno napravo in Ti bodo v zahvalo še lepše in pogostneje pisali. Jaz imam še tri bratce in sestrice, ki so vsi mlajši od mene, na pozdravčke iz bonbonov se pa vendar vsi dobro razumejo.«

Stričku so šle te besede do srca. Zato v nadi, da ga njegovi nečaki in seveda tudi nečakinje ne bodo pustili na cedilu, pred vsem svetom razpisuje iznajdbo takega kanona, s katerim bo lahko striček tam izpred cerkve sv. Primoža, ki stoji za to reč na najprimernejšem mestu, metal bonbone po vsem kamniškem okraju.

Obenem razpisuje med svojimi nečaki nabirko za to prekristno napravo. Čez leto in dan bo striček povedal, kako so se njegovi nečaki odrezali. Še bolj bi bil pa striček vesel, če bi njegovi nečaki in kajpak — da ne bo zamere — tudi nečakinje, namesto za bonbone, darovali kakšne majhne prispevke zaaaaa — — — no le recimo: za misijone...

SV. JOZEFU

Dvigni duša se v višave,
tja v kraljestvo večne slave:
ženin božje Porodnice,
varuh Matere-Device,
tam v ljubezni božji večen
nas poslušaj rajsko srečen.

Ti, glavar Družine svete,
čuval si nam božje Dete:
Varuh naše domovine,
vladaj naše nam družine,
da za Kristusa vsi vneti
se borimo v Cerkvi sveti.

Truden tvoj korak na delo
spremlja upanje veselo:
Bog je sreča, Bog plačilo,
Bog je zmaga in zdravilo
Bodi ti nam pot življenja,
ti nam lajšaj bol trpljenja.

Ko pa zadnja ura pride,
ko življenja luč zaide,
ko iz smrtnega viharja
večnosti zasije zarja:
daj, da v Kristusu zaspimo,
daj, da v njem se prebudimo.

VRSTA NAŠIH MOŽ

Nastopimo torej svoje potovanje skozi Tuhinjsko dolino.

Iz Kamnika jo mahne proti vzhodni strani neba. Ob levi strani nas pozdravlja vitki zvonik Marijine cerkve v Mekinjah. V tej župniji je preživljal nam že znani misijonar Pirc svoja mlada leta. Zato so nekateri to župnijo kar razglasili za njegovo rojstno župnijo. Vsaj nekaj deleža pri njegovem misijonskem delu zato le pustimo Mekinjcem. V tej župniji je prišel na svet tudi znani slikar Miha Maleš.

Naprej grede se oglasimo v Nevljah. Tu je rojstni kraj še živečega profesorja Dornik Ivana. Morebiti kdo izmed vas že bral njegove povesti za mladino, ki jih je izdal pod imenom »Pasijonke«. Če jih še niste, pa v šoli zanje prosite.

Čez dolgi klanec Kavran pridemo do vasice z imenom Podhruska. Spada že v žup-

nijo Sela in je rojstna vas duhovnika frančiškanskega reda Evstahija Berlec. Njegovo ime vam je gotovo znano; saj se tudi v »Našem listu« pogostokrat oglašja. Deloma kot pesnik, deloma kot pisatelj. Še večkrat boste pa njegovo ime brali v časopisu »Cvetje z vrtov sv. Frančiška«. Tam izhajajo zlasti prevodi znanih zanimivih povesti.

Še malo, pa smo v župniji sv. Martina v Spodnjem Tuhinju. Tu se hočemo najprej spomniti dveh duhovnikov, ki sta ondi delovala že v davnih dneh. Prvega že poznamo iz Kamnika: to je Frančišek Paglovec, ki je dalj časa deloval v tej župniji, drugi pa je župnik Luka Dolinar, doma iz Škofje Loke. Zložil je veliko število nabožnih pesmi v besedi in z napevi. Kadar slišite v postnem času peti njegova »Očitanja« (Oh, kaj sem ti storil, predrago ljudstvo moje, povej), se lahko spomnite na tega moža. Ta župnija nam je dala tudi duhovnika Luka Smolnikarja, ki je dolgo vrsto let urejeval vam vsem znani list »Domoljub« in bil vztrajen pomočnik pokojnega dr. J. E. Kreka. Škoda, da je našel svoj grob († 1936) zunaj naše domovine, v Slavini v Italiji. Da, da! Naša ljuba zemlja — pa v tujih rokah!

ZAKAJ SE VESELIM POMLADI

Zato se veselim pomladi, ker je pomlad najlepši letni čas. Vse bo ozelenelo in vse bo veselo. Zvončke, trobentice in tulipane bom trgala. Bos bom letal po travi in po rebrih. Kakor pravi neka pesmica:

Tekal, skakal bom po logu
in metulje bom lovil.

Pa še nekaj lepega nam prinese pomlad. To so pa veseli in zaželjeni velikonočni prazniki, katerih že komaj pričakujem. Meni se tako dozdeva, da je celo naš Gospod in Zveličar imel pomladanski čas zelo rad, ker je ravno v tem času vstal od mrtvih.

Toplo sonce nam bo kmalu osušilo pota in ceste, pa bom kmalu šel na kak daljši sprehod. Nekaj me silijo v Kamnik in v Stranje, ker mi je nekdo povedal, da posebno tam pomladansko sonce zelo toplo greje.

Dragi striček! Gotovo se tudi ti veseliš pomladi, zato si nam pa zastavil tako vprašanje. Matevžkov Lojzek z Rodice.

Tale popis je bil stričku najbolj všeč, zato ga je priobčil. Zelo dobro je napisala svoj odgovor tudi Kovač Minka iz Studenca. Zadovoljivo tudi Pirc Tonček iz Podrečja in pa Marinič Alojzija tam od Velike Nedelje.

Morebiti bo kdo mojih pridnih nečakov šel v prihodnjih dneh k Sv. Primožu ali ga bo zanesla pot na Kalvarijo. Kjerkoli bodo hodili, na strička naj nikjer nikar ne pozabijo.

Vesele velikonočne praznike! Sicer se bomo pa za veliko noč najbrž še kaj oglašili v Našem listu.

STRIČKOVA POSTA

Francki Štefotovi: Tvoji dobri stari mami želi striček, da bi živela vsaj še enkrat tako dolgo — no skoro malo preveč se je stričku zapisalo — recimo, naj bi živela na zemlji, dokler hoče Bog, potem pa vsaj desetkrat toliko in še in še tam pri Bogu...

Ugankarjem: Ali nam jo je vsem skupaj zagodel gospod urednik! Torej v dobrem tednu naj bi rešili uganko, ki je vendar malo hujša kakor same mačje solze. Ne boš, Jaka! Tako je rekel striček in v prvi jezi mislil skočiti na kolo, da bi čimpreje urednika dobil v svoje kremplje in ga pošteno ozmerjal. Potem je šele videl, da kolesa niti nima ne. Zato pa jo je mislil potegniti s svojo hribovsko gorjačo nadenj. Pa se je bal, da bi se njegova jeza v snegu in v mrazu ne ohladila in niti vzrojiti več ne bi mogel nad njim, kakor to vsaj po človeških postavah zasluži. Nazadnje se je pa striček vsedel in napisal uredniku strašno pismo: Gospod urednik! Ne boš ti stiskal in mikastil mojih ljubih nečakov, ne! Ali boš dovolil, da se jim podaljša čas reševanja tja do 19. marca, ali sva pa skregana! No, ali boš? Ali znaš biti usmiljen? Govori! Pa hitro! — No, ali ne bo nič? Poteklo je nekaj časa, dokler ni dal od sebe dolgega zagtelega: »Boooooom!« Tako! Sedaj sva pa spet prijatelja! Vi pa pošljite rešitev iz februarske številke do tistega dne, kakor je določen za uganko marčeve uganke, torej do 19. marca.

Marinčič AL. Velika Nedelja: Striček je prav vesel. Zlasti še, ker so ti naši kraji vsaj deloma znani. Uganke pa to pot nisi prav rešila. Poglej kaj piše striček ugankarjem in še enkrat poskusi. Poglej najprej številko, potem pa spredaj stoječo besedo, mogoče boš našla potem kaj drugega. Striček te prav lepo pozdravlja. Zlatopoljci, vi pa povejte, če jo kaj poznate?

Popravek: Pri moravški dekaniji (ug. v p. št.) pride čemšenik na prvo mesto, Brdo pa na drugo.

UGANKA

Brdo, Mile, baron, kana, birič, hrast, trava, ave, krat, dama, sliva, pila, Bela, ladja, vaba, udar.

Zamenjajte v teh besedah črke tako, da boste iz istih črk dobili nove besede. Začetne črke novih besed vam bodo povedale znan pregovor.

Posrečene rešitve pošljite do . . . marca na naslov vašega strička. Striček pa vas vse opozarja, da pošljete rešitve zadosti zgodaj. Nikdar ni treba čakati do zadnjega dneva.

Potem pa napišite še prav lepo zgodbo o velikonočni razglednici. Naslov se glasi: **Velikonočna razglednica pripoveduje.** Napišite, kakor bi ona sama pripovedovala, kje je prišla na svet, kje je hodila, dokler ni prišla vam v roke in pošljite stričku tudi to pisanje ravno do istega dne.

Kaj vzamejo fantje s seboj k vojakom?

Gotovo marsikaj. Najbolje vedo to matere in tisti, ki so se od vojakov vrnili. Na vsak način naj vzame vsak novi vojaški molitvenik, ki bo v prihodnjih dneh tiskan in se bo dobil v Misijonski tiskarni v Grobljah. Molitvenik je sestavljen bivši vojni kurat novi moravški župnik g. Jernej Hafner. Molitvenik ima dva dela. Prvi del vsebuje navodila za vojaško življenje (tudi izvleček iz vojaških predpisov), drugi del pa za vojaka najpotrebnejše in najprimernejše molitve.

Moravče

Obljubljeno imamo, da pride k nam naš novi g. župnik **Jernej Hafner** v začetku marca. Vsi ga težko pričakujemo in se veselimo njegovega prihoda.

V torek, dne 16. februarja se je na Selu v naši župniji zgodila huda nesreča pri mletju kamna, ki ga meljejo za bano-vinsko cesto Moravče—Želodnik. Te dni so mletli kamenje z motornim mlinom na Selu. Pri delu je bil zaposlen tudi posestnikov sin **Jože Cerar** iz Stegna (pri Vrhpolju). Po izpovedi nekaterih očitancev je pokojnika zgrabil jermen za levo nogo. Cerar se je takoj zapletel vanj in mu je nogo zgoraj pri telesu skoro popolnoma odrgalo. Takoj so poklicali duhovnika (g. župnika **Jeršeta** z Vrhpolja pri Moravčah) in zdravnika iz Lukovice. Toda zdravniška pomoč je bila brezuspešna, ker je Cerar preveč krvavel. G. župnik so ga še mazlili s svetim poslednjim oljem nakar je umrl. Mrtvega so prenesli na dom, odkoder se je vršil pogreb v petek, dne 19. februarja na farno pokopališče v Moravče. Pokojnik je bil star šele 31 let, samski in zgleden. Ljubil je delo in pri delu je končal svoje življenje. Dobri Bog naj mu bo plačnik!

»Detektiv Megla« na odru v Grobljah

Komenski stavbinci ZZZD priredijo na belo nedeljo (4. aprila) na odru društvenega doma v Grobljah igro »Detektiv Megla«, s katero bodo pokazali okolškemu občinstvu, kako je prejšnji režim preganjal naše ljudi. Ker so okolščani Grobelj morali mnogo pretrpeti od bivšega protiljudskega režima, ki je zapečatil med drugim tudi društveni dom v Grobljah, bodo igro gotovo radi pogledali.

Tat cerkvenih prtov prijat

Pred nekaj dnevi so domžalski orožniki prijeli prebrisanega starejšega vandrovca, **Zabrovca Janeza** s Homca, ki prosjači in krade po naši okolici ter se vozi po svojem poslu s kolesom. Na Rodici je za malenkostno vsoto prodal prt, v katerem so kupci spoznali (radi vžitih nabožnih napisov), da je cerkven in so slučaj naznanili orožnikom v Domžalah. Orožniki so tatu prijeli in ugotovili, da je prt iz frančiškanske cerkve v Kamniku. Ukraden je pa bil pri usmiljenih sestrah v Kamniku, kjer perejo cerkveno perilo za frančiškansko cerkev. Mož je orožnikom dobro znan. Tam ga imajo zapisanega kot priložnostnega tatu, t. j. takega, ki krade, kar mu v roke pride.

Uredništvo. Dopise za velikonočno številko (aprilsko) Našega lista prosimo do 19. marca. List izide pred prazniki. Marljivim dopisnikom — lepa hvala!

Pozor!

Pozor!

Starši, botri!

Za pomlad in birmo, najugodnejše kupite vse potreščine pri

Franjo Flerin

klobučarstvo in zaloga
Tivar obleke
DOMŽALE

Pomladne novosti

volнено blago za plašče in obleke, svile, tiskanine, perilo itd. — ugodno kupite v trgovini

**JOS. SENICA
DOMŽALE**

Stare vzorce raznega volnena blaga kupite po izredno znižanih cenah

Novi vzorce

modnih kamgarmov in športnih ševjotov

izberete v svoje zadovoljstvo v veliki zalogi manufakture, v trgovini

**Jos. Senica
Domžale**

KRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Sutna št. 22 - v lastni hiši)

Nove vloge, prosto plačljive, obrestuje po 3%, vezane po dogovoru.

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.

Ako potrebujete

DOBRE PEČI
in štedilnike

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**

(cesta na Moste)

v **VELIKEM MENGŠU**

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.